

פרוטוקול מס' 296

מישיבת ועדת הכספים
יום שני, ד' באב התשנ"ח (27 ביולי 1998), שעה 19:00

נכחו:

חברי הוועדה:

היו"ר - אברהם רביץ
חיים אורון
אפי אושעיה
פיני בדש
זאב בויס
נעמי בלומנטל
נסים דהן
צבי הנדל
אברהם הירשזון
יצחק כהן
אלכס לובוצקי
מיכאל נודלמן
אחמד סעד
אופיר פינס-פז
יורי שטרן
שלום שמחון

מוזמנים:

- הממונה על התקציבים באוצר	דוד מילגרום
- משרד האוצר	איתי אייגס
- משרד האוצר	אלי דליצקי
- משרד הבינוי והשיכון	ישראל שוורץ
- משרד הבינוי והשיכון	חיים פיאלקוב
- משרד הבינוי והשיכון	יפה שטיינמן

יועצת משפטית: אנה שניידר

יועצת כלכלית: סמדר אלחנני

מנהל הוועדה: איוור קרשנר

קצרנית: שלומית כהן

- סדר-היום: 1. הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998 - המשך דיון.
2. חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 19), התשנ"ח-1998.

1. הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998 - המשך דיון

היו"ר אברהם רביץ:

אני פותח את ישיבת הוועדה.

נסים דהן:

בישיבה הקודמת אמר סגן שר הבינוי והשיכון, שביום שהחוק החדש, שאנחנו עסוקים בכבודו, יכנס לתוקף, זכאי יכול להשתמש או בחוק או לפי המתכונת הישנה.

היו"ר אברהם רביץ:

זה כתוב פה.

נסים דהן:

זה לא כתוב. בסעיף 4 כתוב: "מחוסר דיור אשר חתם על חוזה לרכישת דירה או לבניית דירה או על חוזה לבקשת זכות לדירה לפני יום התחילה", הווה אומר עד אתמול או עד מחר, "יחולו הוראות החוק העיקרי", שזה לא זה.

ישראל שורץ:

זה מה שאמר סגן השר.

נסים דהן:

לא, הוא אמר הפוך. הוא יכול להשתמש בשתי האופציות.

ישראל שורץ:

מהיום שיופעל החוק.

נסים דהן:

ומה לגבי מי שחתם ועוד לא משך משכנתה?

היו"ר אברהם רביץ:

זה הוחלט שלא, כי יש בעיה. אחרת גם אלה שמשכו משכנתה ידרשו.

יצחק כהן:

הוראת מעבר חצי שנה.

נסים דהן:

אבל לא כתוב את זה בחוק.

היו"ר אברהם רביץ:

ישבנו עם חבר הכנסת יצחק כהן ודשנו שעות בדיוק בנושא הזה.

היו"ר אברהם רביץ:

יש הוראת מעבר מיום החלת החוק קדימה בשישה חודשים.

יש לנו כמה דברים שהם בשונה מהכתוב. את הזכאות אנחנו מתחילים לצורך החוק הזה מ-600 נקודות.

אנה שניידר:

סעיף 1 להצעת החוק: "בחוק הלוואות לדיור, התשנ"ב-1992 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 5, במקום הסיפה החל במילים 'בשיעור של' יבוא 'בשיעור עליית המדד מן המדד הידוע במועד מתן ההלוואה'."

סעיף 5 לחוק קובע: "קרן הלוואה לדיור תהיה צמודה למדד בשיעור של 80% מעליית המדד לעומת המדד הידוע במועד העמדת ההלוואה". במקום ה-80% רוצים לכתוב שזה יהיה בשיעור עליית המדד מן המדד הידוע במועד מתן ההלוואה.

היו"ר אברהם רביץ:

בסדר.

חיים אורון:

אני מבקש למחוק את הסעיף הזה.

סמדר אלחנני:

האם ההצמדה המלאה חלה על ההלוואות העומדות?

ישראל שוורץ:

על הלוואות עומדות תהיה הצמדה מלאה. היום יש שני סוגים. אחד 70% הצמדה ו-4% ריבית, וסוג שני הצמדה מלאה ו-2%. ממועד הפעלת החוק, ההלוואות העומדות יהיו כולן צמודות מלא ב-2%.

סמדר אלחנני:

ה-2% לא כתוב פה. מה עם מישהו שמשלם עשר שנים משכנתה?

ישראל שוורץ:

מי שלקח הלוואה וחתם על תנאים מסוימים, לא יכול לבוא בטענות.

אנה שניידר:

סעיף 2 מתייחס לתוספת לחוק. החוק חל בעצם על זכאי, וזכאי הוא מי שזכאי להלוואה מ-70 אלף שקלים ומעלה. לכן ההגדרה בחוק העיקרי אומרת, שזכאי הוא מי שמחוסר דיור וזכאי לסיוע בדיור לפי הכללים, שזה הכללים שקובעים גם את אותם 70 אלף, למעט מי שמפורט בתוספת. מי שמפורט בתוספת זה כאלה שזכאים להלוואות בסכום שהוא פחות מ-70 אלף, לפי הכללים של משרד השיכון.

בתוספת יש פירוט של כל מיני סוגים של מחוסרי דיור או זכאים אחרים, שזכאים להלוואה בסכום שהוא פחות מ-70 אלף, ולכן החוק הזה לא חל עליהם בכלל. גם התיקון לחוק לא יחול עליהם, לפי מה שכתוב כאן בהצעת החוק.

אומרים, שלגבי כל אלה שבתוספת, שלא זכאים לפי החוק הזה אבל זכאים לפי כללים שקיימים במשרד השיכון, כל התוספת הזאת יורדת. מי שלא זכאי לפי החוק הזה הוא מי ששך נקודות הזיכוי העומדות לזכותו, לפי הכללים, אינו עולה על 1499 נקודות. זה כתוב בהצעה. עכשיו תגידו מה סוכם.

היו"ר אברהם רביץ:

יש שתי הצעות. הצעה אחת של חבר הכנסת שוחט, אפס נקודות, והצעת הממשלה - 600 נקודות.

חיים אורון:

אני מציע, שזכאי שצבר עד 999 נקודות, תועמד לרשותו הלוואה בריבית, ששיעורה כשיעור הריבית להלוואה לזכאים מאלף נקודות ומעלה ועוד אחוז אחד.

המשמעות היא, שמאפס עד 900 נקודות יש הלוואה על פי הנקודות בשיעור של 5%. ואם בעתיד ישונה ה-4% ל-3% אז יהיה 4%, ואם 4% יהיה 6% - זה יהיה 7%. כלומר אחוז אחד יותר מאשר ההלוואה לזכאים העדיפים, של אלה שהם ב-4%.

אנה שניידר:

זאת אומרת, גם בפחות מ-70 אלף?

היו"ר אברהם רביץ:

יש כאן גרסה שאנחנו נעמיד אותה להצבעה לפי בקשת החברים, שהיא גרסת שוחט-אורון. יש גרסה של הצעת הממשלה. הצעת הממשלה מדברת על 5.5%. גם בצורה שאתה רוצה זה היה צריך להיות 1.5% ולא 1%.

חיים אורון:

אני יודע את ההבדל בין 5% ל-5.5%. בתוך הנוסח הזה יש שני אלמנטים. יש האלמנט האחד, של הכרה בחוק על הזכות למשכנתה, גם למי שהוא לא בקבוצות האלה שבהן מדובר. בנוסף, יש קביעה בחוק של גובה הריבית, צמוד לגובה הריבית האחרת פלוס 1%.

אנה שניידר:

אז אנחנו צריכים להגדיר מחדש זכאי. כלומר התיקון, כפי שאני מבינה אותו, בין אם זה הממשלה ובין אם זה ההצעה שלכם, בעצם צריך להגדיר מחדש מי זכאי לצורך החוק הזה.

נסים דהן:

רק בניקוד. במקום 1499 בהצעת הממשלה צריך להיות 600.

היו"ר אברהם רביץ:

נעמיד את שתי ההצעות להצבעה.

איתי אייגס:

בחוק המקורי יש הריבית המסובסדת של 4%. קבוצה שמקבלת לפי ההצעה 5.5% היא לא חלק מהחוק, כי היא לא כוללת את ה-4%, ולכן אי אפשר לרדת ל-599 נקודות, אפשר לרדת לאלף נקודות.

ועדת הכספים
27/07/98

חיים אורון:

לשיטתו הוא צודק.

נסים דהן:

זו לא היתה החלטת הוועדה.

אברהם שוחט:

אין בעיה. זה שינוי של חקיקה ראשית. אפשר לרשום שמאלף נקודות זה נשאר 4%, ומ-600 נקודות, לשיטתכם, 5.5% מתוך החוק הראשי. מתקנים עכשיו את החקיקה הראשית, לכן קל מאוד להכניס את זה.

צבי הנדל:

במקום 1499 צריך להופיע 600 נקודות.

איתי אייגס:

זה לא נכון. יש תנאי נוסף בחוק, בקבוצות הנמוכות יותר, שלא מגיעים לסף של הסכומים.

אנה שניידר:

הם לא בחוק. אפשר אולי להכניס אותם לחוק.

איתי אייגס:

אי אפשר להכניס אותם לחוק, כי אחרת צריך להעלות את המספרים.

נסים דהן:

ברגע שאתה מכניס בחוק את הפחות מ-70 אלף, שזה אומר אותם אלה שלא שרתו בפחות מ-1499 נקודות, שזה 68 אלף שקלים, תוריד את הסף מ-70 ל-65.

איתי אייגס:

אם אתה מוריד את הסף אין בעיה.

אנה שניידר:

היום החוק אומר, שגובה ההלוואה לדיור יהיה בין 70 אלף ל-160 אלף, בהתאם לתקנות.

היו"ר אברהם רביץ:

איתי אייגס, אנחנו לא מוכנים לעבוד כך. אנחנו יודעים בדיוק מה אנחנו רוצים. יש כאן שתי גישות, ועל שתיהן הוועדה צריכה להצביע. כפי שאנחנו נוהגים במקרים רבים אחרים, אני מציע שאנה שניידר תשב עם היועץ המשפטי של האוצר או של משרד הבינוי והשיכון והם יכינו, לאור הדברים שעכשיו נחליט עליהם, הצעה מודפסת למחר בבוקר. לפי הנייר הזה נקיים את ההצבעות מחר.

נסים דהן:

צריך לבקש פטור מחובת הנחה.

היו"ר אברהם רביץ:

יהיה פטור. אני רוצה שנצביע היום על שתי הגישות.

איתי אייגס:

יש פה שתי שיטות. המגבלות כמו ה-70 עד 160 אלף היו גם בעבר. מה שעשינו בעבר הוא, שהממשלה נתנה את הקבוצות האחרות מחוץ למסגרת החוק. זאת היתה השיטה שגם הנחתה את התיקון הזה לחוק, שאמרה כל דבר שנופל מהמסגרת הזאת יינתן מחוץ למסגרת החוק. חברי הוועדה מבקשים לשנות את החוק, כך שהוא יתאים לכל הדברים האלה, וזה השינוי.

אנה שניידר:

הם מבקשים בעצם להכניס את הכללים לחוק.

נסים דהן:

לא את כל הכללים, רק את הרף.

איתי אייגס:

אם מאשרים את התיקון לחוק כפי שהוגש, אין כל בעיה להפעיל מחר את כל מה שנאמר פה הבוקר, עם כל ההתחייבויות שניתנו בבוקר.

אברהם שוחט:

עם איזה ניקוד?

נסים דהן:

כתוב בכללים.

אברהם שוחט:

אני רוצה, שבחור שיש לו 700 נקודות, לשיטתך, אם לא תתן לו, יוכל ללכת לבג"ץ. אם יהיה כתוב לו 400, הוא לא יזכה בבג"ץ, נכון?

נסים דהן:

הוא יילך לפי הכללים.

איתי אייגס:

אתה צודק, אבל כל התקופה מאז שחוקק החוק, כל הפעולות שנעשו היו תוספות שניתנו מעבר לחוק.

היו"ר אברהם רביץ:

אני אומר את העקרונות עם שני המסלולים, מסלול שוחט-אורון ומסלול הממשלה. אנחנו נצביע על זה ולמחר יוכן לנו נייר שנאשר אותו.

נסים דהן:

אני מציע, שאחד מחברי הכנסת מהקואליציה יהיה בוועדה הקטנה הזאת.

היו"ר אברהם רביץ:

בבקשה, אין לי בעיה עם זה. מה שחשוב הוא, שמחר יהיה לנו נייר בוועדה שנוכל לאשר שאלה הם הדברים שהיו כאן.

יש לנו שתי שיטות. שיטה אחת, שיטת האופוזיציה, אומרת שהזכאות מתחילה מאפס עד 999 - 5%, ומאלף - לית מאן דפליג שזה 4%.

השיטה השנייה, שיטת הממשלה, אומרת שעד 599 נקודות אין סבסוד ריבית, ומ-600 נקודות עד 999 - 5.5% לכל היותר, ומאלף והלאה - 4%.

חיים אורון:

אני מקבל את הגישה שלך, אבל אני רוצה הבחנה בין שני חלקים בהצעה. יש בהצעה שלי לא הכנסת הכללים לחוק, אלא קיבוע שלוש המדרגות בחוק, שהן מוסכמות לכאורה, כי הן לא מופיעות בחוק.

המדרגה הראשונה 599, שגם לשיטתך מקבלים רק מכסה. המדרגה השנייה, שאתה אומר 5.5% ואני אומר 5%, מ-600 נקודות עד 999 נקודות. ועל המדרגה השלישית אין מחלוקת.

אני מציע שהסעיף השני יהיה המחלוקת על הריביות.

היו"ר אברהם רביץ:

זה תיקון טוב. אני בעד.

לית מאן דפליג, שמאפס נקודות עד 599 הוא נמצא בגדר של זכאי, אבל ללא סבסוד בכלל. מאפס נקודות עד 599 יש לנו ויכוח, שאנחנו אומרים בלי סבסוד וחברי הכנסת שוחט ואורון אומרים עם סבסוד של 5% עד אלף נקודות. אנחנו אומרים שעד 599 נקודות אין סבסוד, ומ-600 עד 999 נקודות זה 5.5%. ומאלף נקודות אין ויכוח בינינו - 4%.

התוספת של חבר הכנסת אורון מקובלת על כולם, שיהיה כתוב כמה.

דוד מילגרם אמר לי שאני יכול לומר בשמו, שבקבוצות החלשות יש 3 פלוס ושיקום, מיתוספים לקבוצות החלשות האלה גם מחוסרי דיור ובעלי דיור לשעבר.

איתי אייגס:

בהערה אחת, שאין התחייבות על השיעור.

היו"ר אברהם רביץ:

כל המקורות שיתפנו מהחשך שייגרם מהצעות משרד השיכון יילכו לשלוש הקבוצות הנזכרות.

אנה שניידר:

משרד השיכון מצוין בחוק, שתחילתו של החוק לא תהיה ב-3 באוגוסט, כמו שכתוב בהצעה, אלא ב-16 באוגוסט.

אברהם שוחט:

באיזור עדיפות לאומית א', שאמרנו שמספר הנקודות המינימלי הוא 1500 לזוג, ברור לחלוטין שהריבית היא ריבית של 4%.

נסים דהן:

בוודאי, מעל 1495 זה 4% בחוק.

צבי הנדל:

בחוק מופיע 1500 משופר, עם תוספת.

נעמי בלומנטל:

האם המשפחות החד הוריות כלולות?

היו"ר אברהם רביץ:

כן, הן בפנים.

המשרד יחליט למי וכמה ואיך לחלק את היתרה של הכספים.

אני מעמיד את ההצעות להצבעה. מי בעד הצעתו של חבר הכנסת שוחט, ירים את ידו.

ה צ ב ע ה
בעד - 5

מי בעד הצעת הממשלה?

ה צ ב ע ה
בעד - 9

היו"ר אברהם רביץ:

הצעת הממשלה התקבלה.

הוראת המעבר.

אנה שניידר:

הוראת המעבר אומרת: "על אף הוראות חוק זה, על מחוסר דיור אשר חתם על חוזה לרכישת דירה או לבניית דירה או על חוזה לרכישת זכות לדירה ביום התחילה", שזה 16 באוגוסט, "יחולו הוראות החוק העיקרי בנוסחו ערב יום התחילה, להלן הדין הקודם, והוא יהיה זכאי לסיוע בדיור לפי הכללים או התנאים, כפי שהיו בתוקף ערב יום התחילה".

היו"ר אברהם רביץ:

אבל זה לא מספיק. דובר על שישה חודשים, שתהיה בחירה בין שתי השיטות.

אנה שניידר:

זה לא כתוב.

נסים דהן:

אדוני היושב ראש, אמרתי שזה לא כתוב.

איתי אייגס:

חמישה החודשים לא נכתבו פה. בסיכום בינינו לבין המשרד כתוב שזה יהיה חמישה חודשים במידה שזה יובא מאוחר יותר. הסיבה היתה, שלא ידענו מתי בדיוק זה יסתיים.

היו"ר אברהם רביץ:

אם כך נכתוב עכשיו, מה-3 באוגוסט.

אנה שניידר:

אבל יש פה עניין של צווים. בסעיף קטן (2) בהוראות המעבר כתוב, שמחוסר דיור אשר חתם על חוזה לרכישת דירה או לבניית דירה או על חוזה לרכישת זכות בדירה בתקופה שמיום התחילה, כלומר מיום 3 באוגוסט, ועד ליום שקבע השר בצו, שאנחנו לא יודעים מה הוא, וביקש לקבל הלוואה לדיור לפי הוראות הדין הקודם, ולא לפי הוראות חוק זה, זכאי לסיוע לפי הכללים שהיו בתוקף לפי הדין הקודם.

כתוב שהצווים יעודכנו עד ליום התחילה. יום התחילה הוא ה-3 באוגוסט, אז בשביל מה לעשות צווים?

נסים דהן:

את הצווים צריכים בשביל הכללים.

אנה שניידר:

אם כותבים בחוק תאריך, אין צורך בצו.

היו"ר אברהם רביץ:

מי בעד הוראת המעבר, ירים את ידו.

ה צ ב ע ה

בעד - 10

נגד - 2

היו"ר אברהם רביץ:

הוראת המעבר התקבלה.

שלום שמחון:

ביקשתי בישיבה היום, שזכאי בקו העימות ייחשב גם כזה שיש לו דירה.

היו"ר אברהם רביץ:

בבקשה, תכניס את זה כהסתייגות.

איתי אייגס, האם יש לכם התנגדות לכך?

ועדת הכספים
27/07/98

איתי אייגס:

בוודאי.

היו"ר אברהם רביץ:

זה ישאר כהסתייגות.

יורי שטרן:

בזמנו דיבר סגן השר על כך, שבהחלטה הזאת, שהיא מוזרה בעיני, אנחנו שוללים את הזכויות שהיו לאנשים עד כה, שתקופה מסוימת הם יוכלו לנצל את זה. לעומת זאת, ביקשתי, ואני חושב שזה כלכלית נכון, בוודאי חברתית, לאנשים שחתמו.

היו"ר אברהם רביץ:

זה לא הולך, כי יבואו אלה שכבר ביצעו את המשכנתה ויאמרו שגם הם רוצים.

נסים דהן:

יש לי עצה פשוטה בעניין זה, שנכתוב בחוק, שרק בעלי הניקוד הגבוה ביותר, שהם המשפחות המסכנות באמת, שחתמו חוזה מקסימום 15 יום לפני תחולת החוק, יוכלו לממש לפי החוק החדש.

היו"ר אברהם רביץ:

זה לא יתן דבר.

יצחק כהן:

30 יום.

נסים דהן:

אין הרבה אנשים כאלה. אני מדבר על הניקוד הגבוה ביותר, 2,200.

היו"ר אברהם רביץ:

היה לנו הבוקר דיון מקדים, והצעתי ללכת מינואר אחורה לגבי אלה שחתמו על חוזים ולא חתמו על משכנתאות. אבל קיבלנו יעוץ משפטי שזה לא יעמוד, מכיוון שאם יתנו לאלה שחתמו על חוזים ולא מימשו, יבואו אלה שמימשו.

נסים דהן:

לכן אני אומר שזה יחול על האנשים בעלי הניקוד הגבוה ביותר, לחודש אחד.

היו"ר אברהם רביץ:

אלה הן הוראות המעבר.

2. חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 19), התשנ"ח-1998

היו"ר אברהם רביץ:

על הפרק עכשיו חוק של חבר הכנסת פינס, לפני קריאה שנייה וקריאה שלישית.

חבר הכנסת פינס, הצג בבקשה את החוק שלך.

אופיר פינס-פז:

החוק הזה הוא חוק שנועד להשוות ענישה בין פקודת מס הכנסת לבין חוק מס ערך מוסף. בחלק מהסעיפים להעלות מ-3 שנים ל-5 שנים ובחלק מהסעיפים לרדת מ-7 שנים ל-5 שנים.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מצביעים, להעלות את הצעת החוק של חבר הכנסת פינס, בהקשר להשוואת ענישה בין מס ערך מוסף למס הכנסה, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

מי שירצה להוסיף הסתייגויות, יוכל לעשות כן.

מי בעד הצעת החוק של חבר הכנסת פינס?

ה צ ב ע ה
בעד - רוב
נגד - 1

היו"ר אברהם רביץ:

החוק עולה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 19:45.